Kommunestyret
26.02.26

Trond Stenhaug

Kommunedirektør

Eierskapsmelding

Revidering 2026

Eierskapsmelding

Sortland kommune 2025

Vedtatt kommunestyret 11.12. 2025

Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)

Kapittel 26. Eierstyring

§ 26-1. *Eierskapsmelding*

Kommuner og fylkeskommuner skal minst én gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv.

Eierskapsmeldingen skal inneholde

a. kommunens eller fylkeskommunens prinsipper for eierstyring

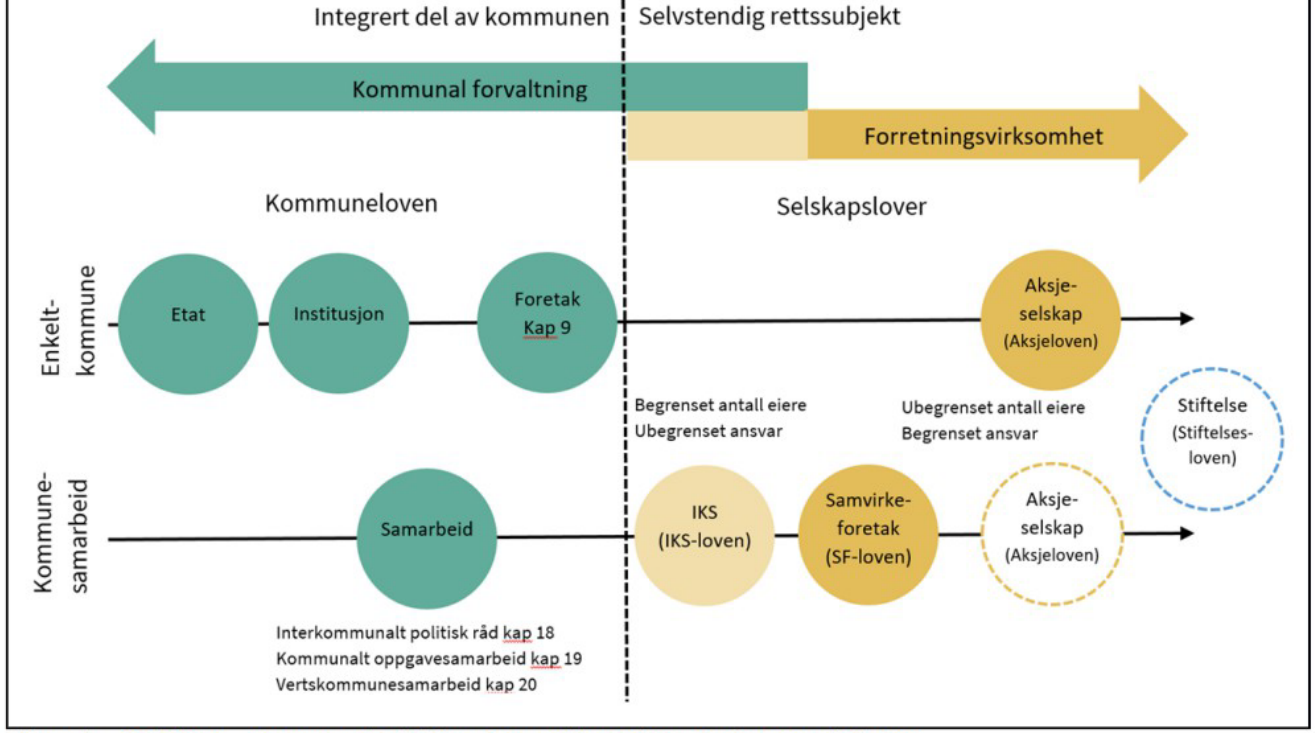
b. en oversikt over selskaper, kommunale eller fylkeskommunale foretak og andre virksomheter som kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i

c. kommunens eller fylkeskommunens formål med sine eierinteresser eller tilsvarende interesser i virksomhetene nevnt i bokstav b.

Eierskapsmelding

Sortland kommune 2025

Vedtatt kommunestyret 11.12. 2025

Figur 1: Selskaps- og samarbeidsformer med grad av styringsmuligheter

Eierskapsmelding

Sortland kommune 2025

Vedtatt kommunestyret 11.12. 2025

Innhold

FORORD 1
Del I – OM EIERSKAP OG EIERSTYRING 4
1 Innledning 4
2 Kommunens utøvelse av eierskap 5
2.1 Aktiv eierstyring 5
2.2 Kriterier for kommunens selskapsdannelser 5
2.3 Sortland kommunes forventninger til selskapene 6
2.4 Etikk og habilitet 7
2.5 Nærmere om roller og ansvar 8
2.5.1 Kommunestyrets rolle og ansvar 8
2.5.2 Formannskapets rolle og ansvar 8
2.5.3 Ordførerens rolle og ansvar 8
2.5.4 Kommunedirektørens rolle og ansvar 9
2.5.5 Eierskapssekretariatets rolle og ansvar 9
2.5.6 De valgte representanters rolle og ansvar 10
2.5.7 Styremedlemmer i AS, IKS og KF 11
2.5.8 Forholdet til rollen som Daglig leder 11
2.5.9 Eiermøter 12
2.6 Tilsyn og kontroll 12
3 Generelle krav og forventninger til selskapene 13
3.1 Samfunnsansvar 13
3.2 Offentlighet 13
3.3 Offentlige anskaffelser 13
3.4 Kjønnsrepresentasjon i styrene 13
3.5 Miljø 14
3.6 Sosial dumping 14
4 Kommunens valg av selskapsformer 15
4.1 Motiver for selskapsdannelse og deltakelse 15
4.2 Selskapsformer 15
4.2.1 Kommunalt foretak (KF) 17
4.2.2 Kommunesamarbeid – Interkommunalt politisk råd 18
4.2.3 Kommunesamarbeid – Kommunalt oppgavefellesskap 18

4.2.4 Kommunesamarbeid – Vertskommune 18
4.2.5 Interkommunalt selskap – IKS 18
4.2.6 Samvirkeforetak (SA) 19
4.2.7 Aksjeselskap (AS) 20
4.2.8 Stiftelse 21
5 Kilder 21

Eierskapsmelding

Sortland kommune 2025

Vedtatt kommunestyret 11.12. 2025

FORORD

Sortland kommune tar sin oppgave og rolle som eier av selskaper på stort alvor, og kommunens eierskapsmelding er et viktig redskap for dette.

Sortland kommune ønsker å ivareta kommunens perspektiver, tradisjoner og politikk som eier utover de generelle prinsipper som gir et godt felles utgangspunkt når to eller flere kommuner eier selskap sammen.

I denne eierskapsmeldingen vil Sortland kommune synliggjøre sin kommunikasjon med - og forhold til - selskaper og samarbeid kommunen eier alene og sammen med andre kommuner eller private aktører.

Hensikten med eierskapsmeldingen er flersidig. I tillegg til å være kommunes politikk for bevisst eierstyring og systematisk beskrivelse av hvordan eierstyring utøves, vil eierskapsmeldingen være et oppslagsverk og kilde til kunnskap, selskapsoversikt og inneholde en rekke praktiske verktøy til bruk for våre folkevalgte, medlemmer av representantskap/generalforsamlinger, styremedlemmer, daglige ledere og ansatte i administrasjonen i Sortland kommune.

Begrunnelsen for å organisere enkelte tjenester i selskap og samarbeid er flersidig. Noen som er førende for Sortland kommune er:

- Ønske om å utvikle offentlige tjenester på en effektiv måte med sterkere faglig spesialisering i samme organisasjon
- Ivareta samfunnsansvaret kommunen har for å levere grunnleggende tjenester til innbyggerne
- Samarbeid som kan gi bedre økonomi gjennom å dele kostnadene med flere

Eierskapsmeldingen skal bidra til å sikre at Sortland kommune fremstår som en ryddig, tydelig og samfunnsansvarlig eier, og til å være fundamentet i god eierstyring overfor selskapene.

Eierskapsmeldingen er inndelt i to viktige deler. Del I beskriver relevante tema om eierskap og god eierstyring. Del II gir oversikt over selskaper og samarbeid der fleire av kommunene i regionen er medeiere eller samarbeider om tjenesteproduksjon.

Sortland kommunes eierstyring skal fokusere på integritet og god etisk utøvelse av eierrollen. Denne eierskapsmeldingen er et tverrpolitisk dokument som bidrar til å gjøre Sortland kommunes eierutøvelse mer åpen og effektiv, samtidig som eierstyringen bidrar til å ivareta Sortland kommunes interesser på en god måte.

Sortland,
11. desember 2025

Eierskapsmelding

Sortland kommune 2025

Vedtatt kommunestyret 11.12. 2025

Et aktivt eierskap er grunnleggende for en best mulig forvaltning av de samlede verdier og har direkte konsekvenser for selska… …og deres markedsposisjon. Samtidig vil et aktivt eierskap gi viktige signal… omdømme.

3.2.1 Kommunes…

Det er kommunesty… skal behandle eiersk…

Velge representant…
Kommunestyret ve…

Valg av styremedle…
Kommunestyret ve…

Øvrige styremedle… valgkomite som f…

Opplæring og inf…
Kommunestyret … knyttet til komm…

3.2.2 Forma…

Kommunestyr… delegasjonsre…

2.5.5 Eierskapssekretariatets rolle og ansvar

Kommunens eierskapssekretariat ivaretar all saksforberedelse frå gjelder eierstyring som skal til politisk behandling på Kommunedirektørens vegne.

Sammensetning av eierskapssekretariatet vurderes fortløpende av Kommunedirektør, og består i utgangspunktet av Kommunedirektør, Kommuneadvokat, Kommunalsjef Økonomi og Næringssjef.

Eierskapssekretariatet har ansvar for at Kommunedirektørens eieroppgaver blir utført for blant annet å

- saksbehandle og tilrettelegge for politiske vedtak i eiersaker. Dette ivaretas ved at det legges fram saker av særlig prinsipiell karakter til drøfting i Formannskapet før saker behandles i representantskap eller generalforsamling
- etablere og frå opp retningslinjer for kontroll og evaluering av selskapene
- bistå ordfører og andre i å utøve eierstyring på vegne av kommunen, herunder forberede og delta i generalforsamlinger og representantskap, samt Kommunedirektørens deltakelse på eiermøter som støtte for ordfører eller kommunens representant
- ivareta dialog mellom kommunen og selskapene utenom generalforsamling og representantskap, herunder dialogmøter med Formannskapet
- utarbeide og vedlikeholde kommunens eierskapsmelding

Sekretariatet klargjør saker for behandling i kommunens utøvende eierorgan (les: Formannskapet) forut for behandling i representantskap. Saker av stor økonomisk interesse, eller prinsipiell viktighet, skal behandles i Formannskapet.

Det forutsettes også tett dialog og initiativ frå kommunens representantskapsmedlemmer overfor eierskapsekretariatet. Dette for å sikre at kommunens holdninger til saker blir behandlet i Formannskapet i god tid forut for møte.

Møteinnkallinger til representantskap i IKS skal skje med fire ukers varsel i henhold til lov om interkommunale selskap, og selskapene må påse at dette er ivaretatt for å sikre nødvendig behandling i eierskapssekretariatet og Formannskapet. Forøvrig gjelder bestemmelser gitt i kommunens reglement for saker som krever kommunens behandling og saksforberedelse.

Eierskapsmelding

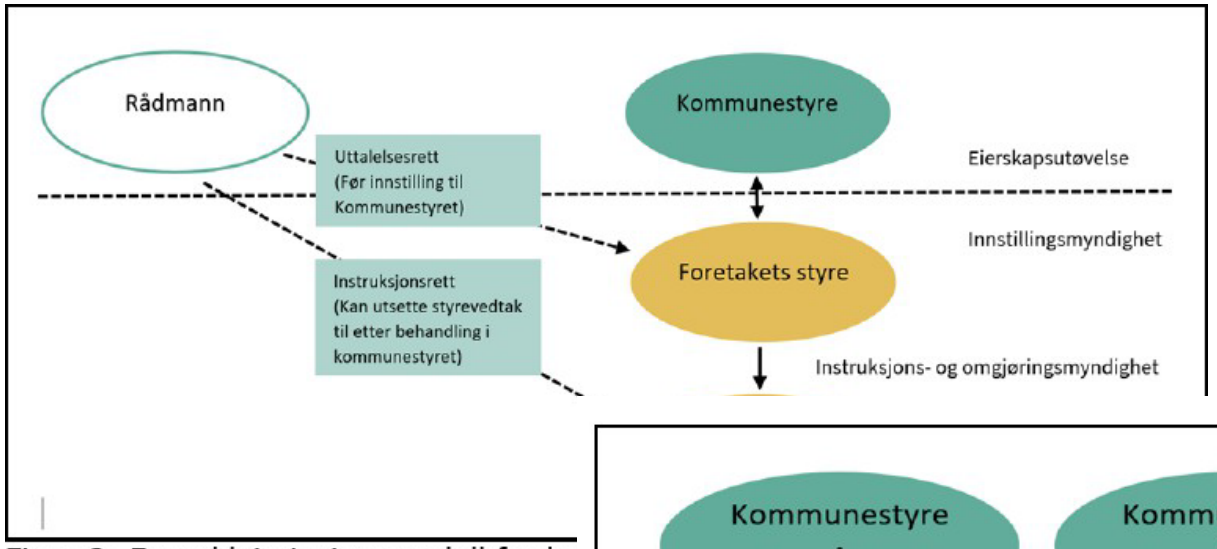
Sortland kommune 2025

Vedtatt kommunestyret 11.12. 2025

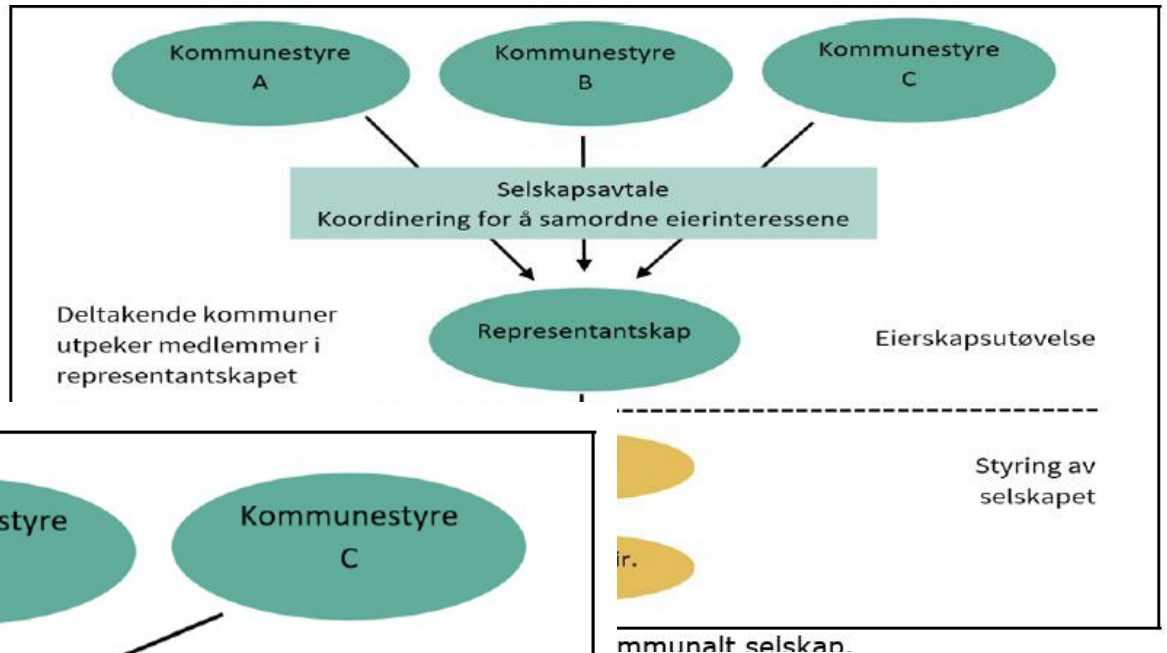
DEL II – Sortland kommunes selskaper/ selskapsdannelser

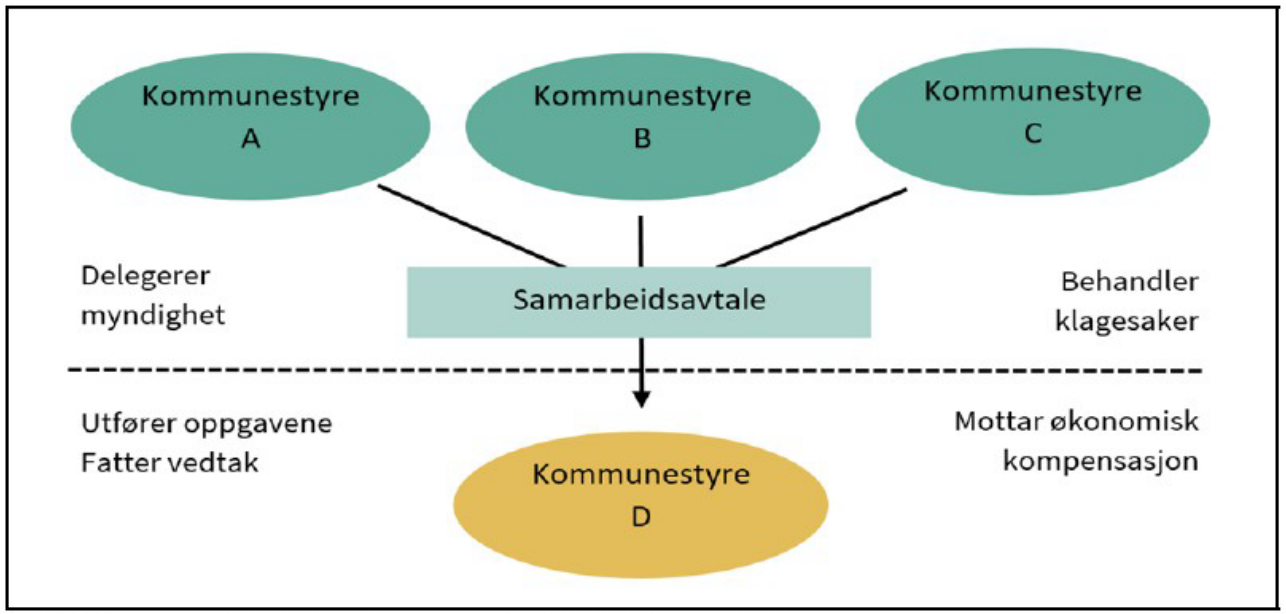
1. IPR - Interkommunalt politisk råd
   - 1.1 Interkommunalt Politisk Samarbeid 3
2. KO - kommunalt oppgavefellesskap
   - 2.1 LoVe IUA 9
   - 2.2 Vesterålen Kommunalt Oppgavefelleskap for Kultur 14
   - 2.3 Vesterålen Kommunalt Oppgavefelleskap for Friluftsliv 20
   - 2.4 Studiesenter RKK Vesterålen KO 25
   - 2.5 PPD for Lødingen og Vesterålen 30
3. Vertskommunesamarbeid
   - 3.1 Vesterålen Barnevern 42
4. KF - Kommunalt foretak
   - 4.1 Sortland Havn KF 50
   - 4.2 Kulturfabrikken KF 58
5. IKS - Interkommunalt selskap
   - 5.1 Reno-Vest IKS 67
   - 5.2 K-Sekretariatet IKS 71
   - 5.3 KomRev Nord IKS 78
6. AS - Aksjeselskap
   - 6.1 Vesterålen Energi AS 89
   - 6.2 Vesterålskraft AS 91
   - 6.3 Egga Utvikling AS 95
   - 6.4 Sortland Arbeidssenter AS 99
   - 6.5 Kulturfabrikken Eiendom AS 104
   - 6.6 Axello AS 108
   - 6.7 Sortland Idretts- og Fritidspark AS 115
   - 6.8 Visit Vesterålen AS 119
7. Stiftelser
   - 7.1 Sortland Boligstiftelse 123
   - 7.2 Stiftelsen Museum Nord 127
8. Andre
   - 8.1 Elmera Group ASA (Fjordkraft)

Vesterålskraft AS solgte sine aksjer i Vesterålskraft Strøm AS i 2019.
Oppgjør for salget var i Fjordkraftaksjer i dag Elmera Group ASA.
Sortland kommunes andel er 113 002 aksjer som utgjør 0,099 %

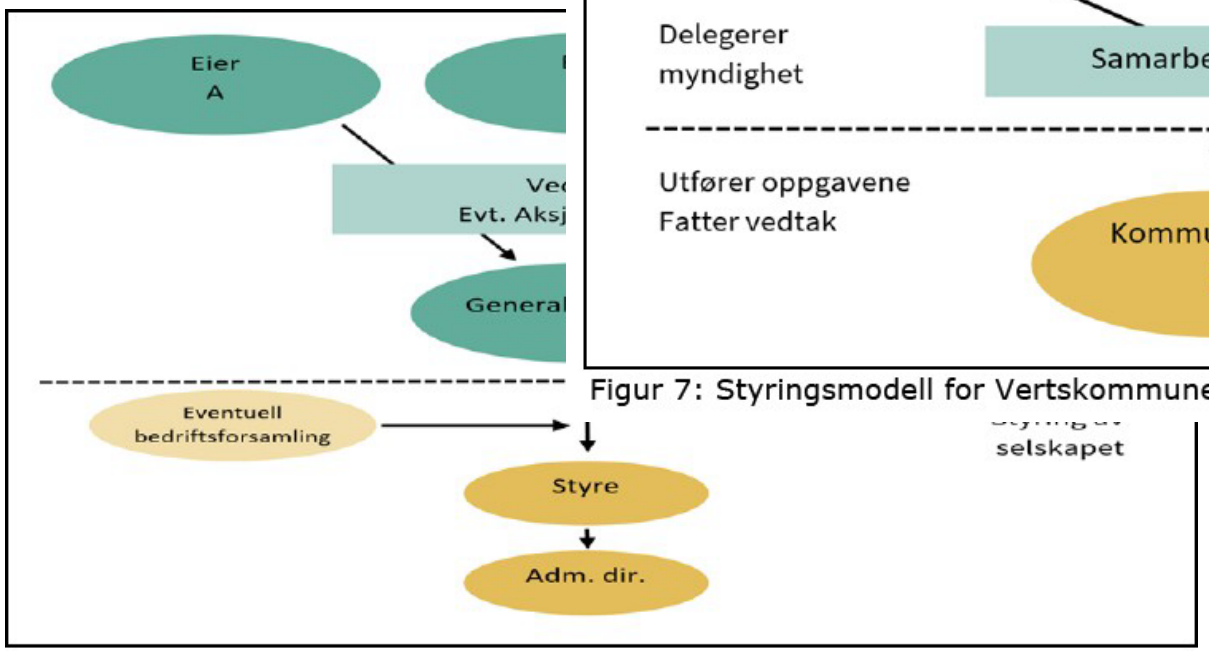

Figur 2: Forenklet styringsmodell for ko

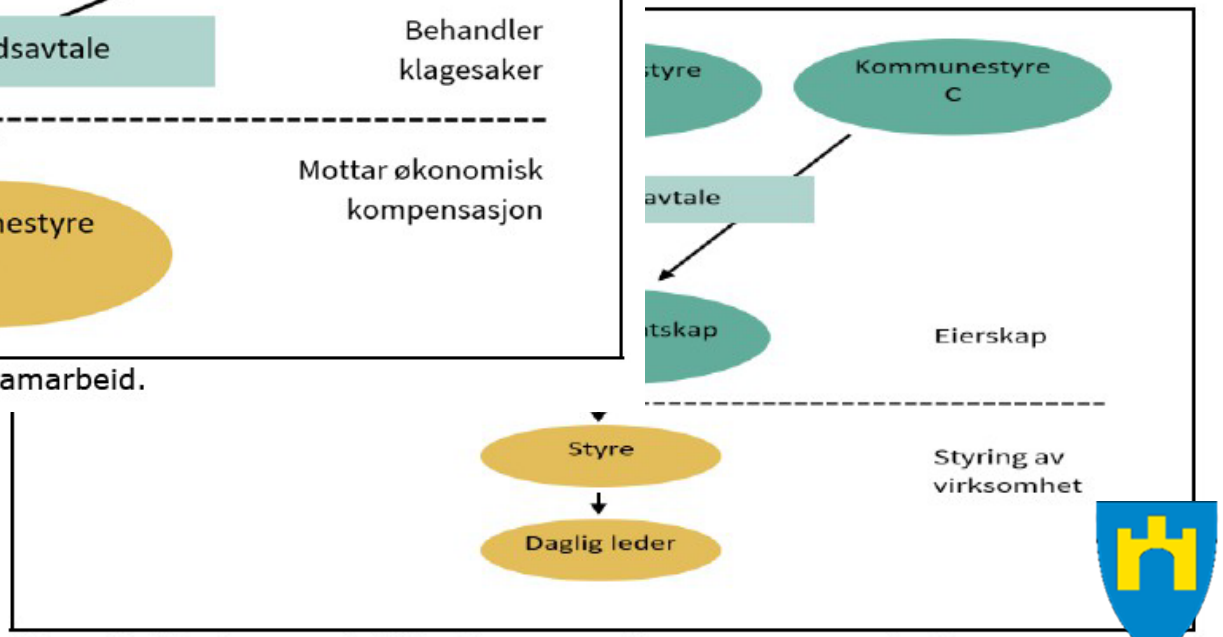

Figur 7: Styringsmodell for Vertskommunesamarbeid.

Figur 4: Forenklet styringsmodell for aksjeselskap.

Figur 6: Styringsmodell for Kommunalt oppgavesamarbeid.

Eierskapsmelding

Sortland kommune 2025

Vedtatt kommunestyret 11.12. 2025

KS FOLKEVALGTPROGRAM 2019–2023

Anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll.

KOMMUNESEKTORENS ORGANISASJON

The Norwegian Association of Local and Regional Authorities